

A PILOT BOOK

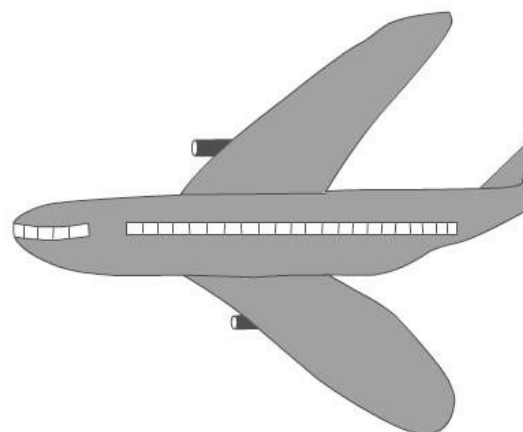
PART III

by Capt.Sopon Phikanesuan

A PILOT PART III

by

Captain Sopon Phikanesuan

หนังสือ “A Pilot Part III”

เรื่องและภาพ โดย กัปตันโสภณ พิฆเนศวร

A Pilot Part III by Captain Sapon Phikanesuan

จัดพิมพ์ เดือนพฤษภาคม 2561

ภาพวาดโดย ภาพ พิฆเนศวร

ภาพและข้อความในหนังสือ “A Pilot Part III” นี้สงวนสิทธิ์ตามกฎหมาย

ห้ามมิให้คัดลอก ทำซ้ำ ไม่ว่าจะบางส่วนหรือทั้งหมด

โดยมิได้ขออนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร

จัดทำโดย Sapon Phikanesuan

©Copyright Sapon Phikanesuan, Thailand, 2018.

All Rights Reserved.

A Pilot Part III

หลังจากที่ออกหนังสือไปสองเล่ม A Pilot เล่มแรกนั้นเดิมที่ตั้งใจจะออกเป็นรูปแบบอีบุ๊กเท่านั้น ไม่ได้ตั้งใจจะออกเป็นเล่มกระดาษผู้ที่ติดตามอ่านในเฟสบุ๊คต่างขอให้รวบรวมและจัดพิมพ์เพื่อที่จะได้เก็บไว้อ่าน ผมก็เลยจำยอมที่จะจัดทำรวมเล่มขึ้นมา

หลังจากนั้นเว้นไปประมาณ 2 ปี ในเดือนสิงหาคม 2560 จึงได้จัดพิมพ์ A Pilot Part II ออกมาตามที่คุณอ่านขอให้รวมเล่มอีกครั้งและตามมาด้วยเล่มปัจจุบันที่ท่านถืออยู่นี้

A Pilot Part III เป็นเล่มที่มีความต่อเนื่องกันในเรื่องของเนื้อหาและการเล่าเรื่องประสบการณ์ต่าง ๆ โดยจะเพิ่มเติมเรื่องของการสอบนักบินและบททดสอบบางอย่างที่ผมเห็นว่าน่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านที่มีความสนใจต่อการพัฒนาตนเองเพื่อเตรียมตัวสำหรับการสอบคัดเลือกเข้าเป็นนักบินของสายการบินต่าง ๆ บทความเกี่ยวกับการสอบเพื่อรับคัดเลือก เป็นคำแนะนำจากประสบการณ์ตรงในการสอบสัมภาษณ์เพื่อคัดเลือกนักบินเข้าบริษัททั้งที่การบินไทยและที่สายการบินนกแอร์ คำแนะนำต่าง ๆ นั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้สอบได้รับแนวคิด และหลักปฏิบัติที่จะนำไปสู่การพัฒนาตนเอง หรือตรวจสอบความพร้อมและลักษณะเฉพาะตัวที่เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมในการที่จะตัดสินใจยึดอาชีพ “นักบินพาณิชย์” รวมทั้งสาระความรู้เกี่ยวกับการเดินทางโดยเครื่องบินหวังว่าจะเป็นประโยชน์และเพิ่มความมั่นใจให้กับทุกคนในการเดินทางครั้งใหม่ครับ

กัปตัน ไสภณ พินเนศวร
พฤษภาคม 2561

DREAM

IT

AND

MAKE

IT

P O S S I B L E

สารบัญ

Pilot Interview

การทดสอบระหว่างสัมภาษณ์ P.9	Key Personal Factors P.11
ข้อสอบนักบิน P.20	ลำดับอนุกรมตัวเลข P.24
ลำดับอนุกรมรูปภาพ P.27	Short term memory test P.28
คิดเลขง่าย ๆ แต่ไม่ง่าย P.31	ทดสอบความรอบคอบ P.35
ทดสอบเรื่องทิศทาง P.37	การสะกดคำศัพท์ก๊อปปี้ P.42
เดินตามจุด P.44	คำถามที่น่าตอบ P.48

A Pilot Part III

P.54 ทำไมกับตันต้องนั่งด้านซ้าย	
P.58 ความกลัว ความกังวลและความเครียด	
P.64 Airmanship	P.70 ใบสำคัญทางแพทย์สำหรับนักบิน
P.75 คำศัพท์การบิน	P.84 Night Landing
P.88 ว่าด้วยเรื่องความสูง	P.93 Speedbrake
P.97 Fuel Freezing	P.102 EFIS Control Panel

สารบัญ

Flight Irregularities

ยั้งสูง ยั้งหนาว P.106

เครื่องยนต์ดับกลางอากาศ P.111

Diversion P.119

Loss of all generator P.124

Brace for Impact P.129

ฐานล้อไม่กาง P.134

A Pilot Club

P.142 บินในฝนอันตรายไหม

P.146 ห้องน้ำบนเครื่องบินนั้นสำคัญไฉน

P.150 Emergency Exit Seat

P.154 เสื้อชูชีพ

P 159 หน้ากากออกซิเจน

P.166 ภาษาอังกฤษกับการบิน

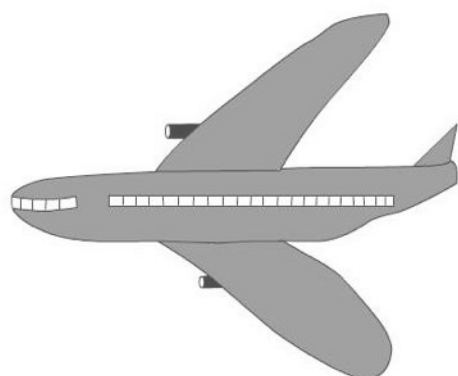
P.173 USOAP

P.177 พรบ.ความผิดบางประการ

P.183 ความปลอดภัยในเหตุการณ์

1

Pilot interview

บทนี้จะเป็นส่วนที่เพิ่มเติมจากหนังสือ A Pilot เล่มแรกและเล่มสองครับ จะมีเนื้อหาเบสิค ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการสอบสัมภาษณ์ มีตัวอย่างและเทคนิคพื้นฐานบางเรื่องเพื่อแนะนำให้ผู้อ่านได้มองเห็นภาพชัดเจนขึ้นว่า การทดสอบบางอย่างนั้น มีที่มาที่ไปอย่างไร

เนื้อหาในหนังสือบทนี้ ไม่ใช้การตีเพื่อสอบนักบินนะครับ การตีเพื่อที่จะสอบนักบินเป็นอีกเรื่องหนึ่งซึ่งไม่อยู่ในแนวทาง และไม่ใช่วัตถุประสงค์ในการเขียนหนังสือเล่มนี้และ A Pilot Book ทั้งสองเล่มที่ผ่านมาครับ

ปัจจุบันมีคนเปิดตีเพื่อสอบเป็นนักบินกันมากอยู่ครับ เรื่องนี้แล้วแต่ความชอบเลยครับ ส่วนตัวไม่ได้สนับสนุนหรือจะต่อต้านครับ

สำหรับผม เชื่อว่าการได้รู้และเข้าใจที่มาที่ไปและมองเห็นวัตถุประสงค์ในการสอบแต่ละประเภท จะเป็นคำแนะนำที่ดีที่สุดสำหรับการเข้าใจจุดอ่อน จุดแข็งของตนเอง และมันจะติดตัวเราไปตลอดอีกทั้งสามารถที่จะต่อยอดไปใช้กับการทำงานอื่น ๆ ได้อีกด้วย

การทดสอบระหว่างสัมภาษณ์

ในการสัมภาษณ์นักบินนั้น ผู้สัมภาษณ์อาจทำการทดสอบ
ปฏิกิริยาต่าง ๆ ของผู้ถูกสัมภาษณ์ เพื่อค้นหาว่า ผู้ถูกสัมภาษณ์
นั้น มีจุดอ่อนหรือจุดแข็งตามคะแนนที่กรรมการเห็นอยู่ในมือหรือไม่

แน่นอนครับ ก่อนจะเรียกเข้ามาสัมภาษณ์ กรรมการสอบจะคุย
กันสั้น ๆ จากผลคะแนนของการสอบข้อเขียนในรอบที่ผ่านมา และ
ดูประวัติส่วนบุคคล ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงาน (ถ้ามี)
คะแนนเรียนในแต่ละเทอม หรือ คะแนนสอบวัดระดับต่าง ๆ ที่มี
เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเริ่มสัมภาษณ์

การแต่งกายการวางตัว การควบคุมอารมณ์ การควบคุมความ
ตื่นเต้น ฯลฯ เรื่องเทคนิคต่าง ๆ เหล่านี้ผมเขียนไว้แล้วในสองเล่ม
แรก ลองอ่านซ้ำดูนะครับ

การสอบสัมภาษณ์จะใช้เวลาส่วนใหญ่ในการพูดคุย แต่อาจจะถูกสอดแทรกด้วยการทดสอบบางอย่างด้วย โดยการทดสอบระหว่างสัมภาษณ์นั้น อาจจะเป็นการทดสอบง่าย ๆ สั้น ๆ เพื่อสนับสนุนหรือทำให้กรรมการเกิดความมั่นใจว่า ผู้ถูกสัมภาษณ์นั้นได้คะแนนจากการสอบข้อเขียนด้านนี้มาด้วยความสามารถ ไม่ได้ฟลุ๊คตอบถูก หรือบางครั้ง กรรมการอาจจะเลือกทดสอบในด้านที่เห็นว่ามีความน้อย เพื่อที่จะดูว่า ข้อด้อยเรื่องนั้น ๆ จะไหวไหมประมาณว่า อาจเป็นโอกาสแก้ตัว และให้โอกาสเพื่อไม่ให้ถูกคัดออก

เล่มนี้ตั้งใจจะแนะนำว่า เทคนิคอะไรบ้างที่กรรมการสอบเค้าใช้กัน อาจจะเขียนได้ไม่หมดนะครับ เอาเป็นตัวอย่างแค่สองสามแบบเพื่อเป็นไอเดียก็พอ

Key Personal Factors

ก่อนจะไปเรื่องการทดสอบต่าง ๆ ขอกล่าวถึงลักษณะบุคคลที่
กรรมการสอบสัมภาษณ์พิจารณาขณะสัมภาษณ์หรือเวลาทำการ
ทดสอบต่าง ๆ กันก่อนครับ เพราะทุก ๆ เวลาที่เราอยู่ในการสอบ
นั้น เป็นการประเมินเราทั้งสิ้น เค้าจะมองเราอย่างไรบ้างนะ

กรรมการผู้สัมภาษณ์จะมองหาจุดเด่นและจุดด้อยที่อยู่ในตัว
ของผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้านหลัก ๆ หรือ Key Per-
sonal Factors ดังนี้

1. Motivation
2. Family Context
3. Learning Context
4. Social Context

Motivation หรือ แรงจูงใจ แรงผลักดันที่ทำให้มีความอยากทำ
สิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรืออยากเป็นนักบินนั้นมีอะไรเป็นตัวแปร เกิดแรง
กระตุ้นเนื่องจากอะไร หรือมีประสบการณ์และความประทับใจ
อย่างไร มูลเหตุที่อยากเป็นนักบินเพราะอะไร

การถามคำถามว่า "ทำไมจึงอยากเป็นนักบิน" อาจเป็นคำถาม
ง่าย ๆ ที่ต้องการสื่อสารชวนคุย เพื่อให้แสดงความเห็นและลำดับ
ถ่ายทอดเรื่องราวที่เราคาดว่าจะ เป็นพื้นฐานที่ทำให้เกิดแรงผลัก
ดัน หรือแรงบันดาลใจอยากเป็นนักบิน

หลังจากที่เราตอบคำถามนั้นแล้ว ผู้สัมภาษณ์จะสืบหาเรื่อง
ราวต่อ ๆ ไปเพื่อยืนยันว่า สิ่งที่เราคิดว่าเป็น motivation นั้น เป็นจริง
หรือเปล่า หรือเป็นแค่เพียงลมปากที่เราพูดออกมาเพื่อให้ได้
คะแนนความน่าสนใจในข้อนี้

วิธีการของผู้สัมภาษณ์คือ การถามและไล่เรียงเรื่องราวต่าง ๆ
ว่ามันมีความสอดคล้องกันไหม มันเป็นตัวเราเองจริง ๆ อย่างที่เรา
พูดหรือบอกออกไป

และ Key factors ที่สำคัญในหมวดของ motivation คือ Driving
forces และ Curiosity

โดยปกติอะไรบ้างล่ะที่จะเป็น driving forces หรือ curiosity
สำหรับคนที่อยากเป็นนักบิน

บางคนอาจเริ่มต้นความสนใจอาชีพนักบินจากความประทับใจ เล็ก ๆ ที่ทำให้เกิดความใฝ่ฝันหรือ Dreams to be

การใฝ่ฝันอาจเกิดจากเหตุการณ์บางอย่างทำให้เกิดความรู้สึก ที่ดี มีความประทับใจ เช่น

การเดินทางไปต่างประเทศครั้งแรก รู้สึกอยากเห็นโลกกว้าง มากขึ้น การเป็นนักบินน่าจะทำให้ได้มีโอกาสนั้นมากกว่าคนอื่น

หรือเคยขึ้นเครื่องบินได้เจอนักบินแล้วมีความรู้สึก ว่า "นักบิน เท่ห์จัง" หรือมีเหตุการณ์ใดในระหว่างเที่ยวบินแล้วนักบินได้ ทำการแก้ปัญหาได้อย่างยอดเยี่ยม มีความน่าประทับใจอยากที่จะเป็นอย่างนั้นบ้าง หรืออยากที่จะเข้าใจและสามารถจัดการมัน ได้แบบนั้นเหมือนกัน

หรือเคยอ่านหนังสือหรืออ่านข่าว เรื่องนั้น เรื่องนี้...แล้วจึงมี ความรู้สึกว่าการเป็นนักบินเป็นงานที่ท้าทายสำหรับตนเอง อยาก พิสูจน์ความสามารถของตนเองว่าจะสามารถเป็นนักบินได้หรือไม่ รู้ว่าเป็นงานที่น่าจะทำยากจึงมีความรู้สึกท้าทาย เป็นต้น

curiosity นั้นเป็นความกระหายใคร่รู้ หรือ สงสัยอยากรู้ อยาก ค้นพบและหาคำตอบ ความอยากรู้ อยากเห็น อยากสัมผัส อาจ เพราะไม่มีโอกาส หรือเพราะเคยประสบเหตุแล้วยังมีความสงสัย ในที่มาที่ไป ต้องการหาคำตอบ

courage เป็นความกล้าที่จะทำสิ่งใหม่ ๆ ที่ท้าทาย อาจเป็นสิ่งที่นอกเหนือจากกรอบเดิมที่เป็นอยู่ แต่ต้องเป็นความกล้าที่ดี ที่มีหลักการและมีเหตุผล ต้องการค้นคว้าและเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ แต่ต้องไม่ใช่ "กล้าแบบบ้าบิ่น" หรือ "กล้าได้กล้าเสีย" แบบไม่มีสติหรือการไตร่ตรอง

energy พลังที่จะสนับสนุนความฝัน อาจหมายถึงความมุ่งมั่นและความพยายาม ผู้สัมภาษณ์อาจหาวิธีที่จะสอบถามเพื่อดูว่าเรานั้นมีแรงฮึดที่จะต่อสู้หรือพยายามที่จะทำให้สำเร็จหรือไม่

technology & international business or standards คำเหล่านี้สามารถใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อเป็นคะแนนความได้เปรียบ เพราะแน่นอนว่าเครื่องบินต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและต้องปฏิบัติให้เป็นมาตรฐานสากลในการบินไปในแต่ละประเทศ

Family Context

เรื่องพื้นฐานครอบครัวและการเติบโต รวมถึงสิ่งแวดล้อมในการดำเนินชีวิตหรือบรรยากาศรอบ ๆ ตัวใน ทุก ๆ วัน

"การอยู่ในสิ่งแวดล้อมหรือครอบครัวที่มีฐานะยากจนมาก ๆ ไม่ได้หมายความว่า
พื้นฐานครอบครัวหรือคะแนนส่วนนี้จะติดลบ"

ความสำคัญของ Key Factors นี้คือ การมีครอบครัวที่ดี ไม่ได้หมายถึง ร่ำรวย หากคนที่ไม่มีพ่อ แม่ หรือเป็นเด็กกำพร้า ผู้สัมภาษณ์ก็อาจจะต้องค้นหาตัวตนของเราเพิ่มขึ้นว่า เรายอมรับความจริงตรงนั้นอย่างไร มีความรู้สึกอย่างไร แตกต่างจากคนอื่นไหม แล้วการเลี้ยงดูหรืออบรมสั่งสอนให้เติบโตขึ้นมานั้น มีความเป็นมาอย่างไร

อะไรคือ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้สามารถฟื้นฟูสภาพจิตใจใน ด้านความไม่สมบูรณ์ของสภาพครอบครัว

เรื่อง Family Context นี้จะว่าไปแล้วถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญไม่น้อยไปกว่า key factors อื่น ๆ เลยทีเดียวครับ แต่ก็เชื่อว่า คนที่เกิดมาเป็นเด็กกำพร้า มีปู่ย่า ตายายเป็นคนเลี้ยงดูมาแต่เล็ก ๆ จะต้องถูกตัดสิทธิ หรือเหมาว่าเป็นบุคคลมีปัญหาครอบครัวนะครับ เรื่องนี้น่าจะเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่นำมาประกอบกับเรื่องอื่น ๆ อีกหลาย ๆ อย่าง สภาพจิตใจที่เข้มแข็ง การยอมรับความจริงของชีวิต และปรับตัว ปรับสภาพจิตใจให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ได้ดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่ทำตัวเป็นปัญหาสังคม หรือเกเร ก้าวร้าว ถือว่าประเด็นเรื่องกำพร้า หรือไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ ไม่ใช่ประเด็นสำคัญใด ๆ เลย

Learning Context

ความสามารถในการเรียนรู้ การปรับตัวในการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ การถ่ายทอดข้อมูลและการลำดับข้อมูล และวิธีการหรือขั้นตอนในการที่จะวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ประเด็นนี้อาจหมายถึงความมั่นใจหรือความสามารถในการที่จะพัฒนาตนเองจากการเรียนรู้ด้วย ยกตัวอย่างเช่น

Working Memory ความสามารถในการจำ ความจำที่เป็น short term memory และ long term memory มีความสำคัญพอ ๆ กันในด้านการบิน

มนุษย์ทุกคนมีขีดจำกัดในการจดจำ และเวลาก็เป็นตัวแปรสำคัญในการที่จะทำให้เราจดจำเรื่องต่าง ๆ ได้ดีหรือไม่อย่างไร การจดจำโดยการผูกเรื่องราวต่าง ๆ เป็นเทคนิคที่สำคัญ โดยปกติแล้วการจำเรื่องที่เป็นทฤษฎีต่าง ๆ เป็นการจำโดยอยู่บนพื้นฐานหรืออาศัยความเข้าใจ แต่การจำบางประเภทที่ไม่ได้เกี่ยวกับการทำความเข้าใจ เป็นการจำเฉพาะกิจ ที่เราต้องการใช้ข้อมูลเพียงระยะเวลาสั้น ๆ แล้วก็ทิ้งไป การจดจำประเภทนี้เป็น short term memory ที่ทางการบินต้องใช้อยู่ เช่น การฟังการติดต่อสื่อสารระหว่างนักบินกับหอบังคับการบิน เป็นต้น

เวลาเข้ามาเป็นนักบินแล้วจะต้องพัฒนาเรื่องนี้ อย่างเป็นระบบ แต่เวลาทำงานจริง ๆ ระบบปฏิบัติการหรือแนวทางในการปฏิบัติงานจะพยายามให้นักบินทำงานโดยใช้ความจำน้อยที่สุด

ครับ ยกเว้น short term memory ที่ยังงี้ก็ต้องใช้ในชีวิตประจำวันของการทำการบิน

การที่การบินเครื่องบินจะพยายามใช้ความจำน้อยที่สุด เพราะการจำเพื่อทำงานหลาย ๆ ชนิดพร้อม ๆ กัน โอกาสที่จะทำผิดพลาดง่าย นักบินจึงต้องใช้ checklist ในการทำงานเป็นหลัก แต่ที่ต้องมีคือ ความเข้าใจระบบและวิธีการใช้งาน ในบทต่อไป ผมจะเขียนตัวอย่างของการทดสอบ short term memory

Listening ความสามารถในการฟังหรือเข้าใจสิ่งที่ได้ยินได้ฟังสำหรับนักบินแล้ว การฟังให้เข้าใจโดยไม่ผิดพลาดเป็นสิ่งสำคัญมากต่อชีวิตการทำงานอย่างปลอดภัย เรื่องภาษาอังกฤษอาจเป็นเพียงปัจจัยร่วมเท่านั้น แต่ปัจจัยหลักคือ ความสามารถในการรับฟังอย่างเข้าใจ และสามารถจดจำมันได้ในระยะสั้นหรือยาว ขึ้นอยู่กับว่าเป็นเรื่องที่ใช้การจำอย่างเดียวโดยไม่มีความสัมพันธ์ต่อกันในสิ่งที่จำ หรือเป็นเรื่องที่ต้องใช้ความเข้าใจและพื้นฐานความรู้ในการวิเคราะห์ทำให้การฟังนั้นสามารถจำได้ยาวนานกว่า

Thinking วิธีคิดคือการคิด อาจหมายถึงตรรกะในการคิดด้วย กระบวนการหรือวิธีการใช้ความคิดนั้นหากเป็นสิ่งที่ต้องทำการวิเคราะห์หรือเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกัน หรือต้องใช้ในการลำดับเหตุการณ์ก่อนหลังที่เป็นเหตุเป็นผลและสอดคล้องกัน เพื่อที่จะหาวิธีในการแก้ไขหรือทำให้ได้มาซึ่งคำตอบหรือวิธีการแก้ไขปัญหา เราเรียกการคิดแบบนี้ว่าเป็น Logical Reasoning

Observing การสังเกตหรือความสามารถในการสังเกตและรับรู้สถานการณ์ ตรงนี้สำคัญไม่น้อยไปกว่าเรื่องอื่น ๆ ครับ การที่สามารถมองเห็นความแตกต่างหรือบอกความผิดปกติที่เกิดขึ้นได้ และใช้เวลาอันรวดเร็ว การใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าจึงมีความสำคัญต่อการบินครับ เช่น เมื่อได้ยินเสียงผิดปกติ เมื่อมีระบบไฟแจ้งเตือน เมื่อเกิดการสั่นสะเทือน ได้กลิ่นเหม็นไหม้ ฯลฯ

นอกจากนี้ก็จะเป็นการประเมินเรื่องทั่ว ๆ ไปอื่น ๆ อย่าง ทักษะการพูด (Talking) ทักษะการเขียน (Writing) ทักษะการอ่าน (Reading)

กรรมการหรือผู้สัมภาษณ์ก็จะประเมินเราในระหว่างที่สัมภาษณ์หรือแบบฟอร์มที่เรากรอกข้อมูลในการสมัครสอบหรือระหว่างทดสอบนั้นแหละครับ

Social Context

การประเมินด้านสถานภาพและความสัมพันธ์ทางสังคม เรื่องนี้อาจจะเป็นการประเมินที่ค่อนข้างยากหากจะประเมินจากการสัมภาษณ์เพียงอย่างเดียว ในระยะหลัง ๆ ของการสอบ Aptitude test จึงมีการเพิ่ม group test เข้ามา เป็นการทดสอบพื้นฐานด้านสังคม ที่เน้นไปที่ ความมั่นใจในตัวเองในการสื่อสารหรือสร้างสัมพันธ์ในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงความคิดเห็น การวิเคราะห์หรือถกปัญหา หรือการแสดงภาวะผู้นำและผู้ตาม เป็นประเด็นสำคัญของการเก็บคะแนนส่วนบุคคลทางด้านนี้